

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О. Б. Жильцов

2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СВІТОВА ЛІТЕРАТУРА: ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

спеціальність: 035 Філологія

спеціалізація: Германські мови і літератури (переклад включно)

освітня програма: Мова і література (німецька)

освітній рівень: перший (бакалаврський)

Київ – 2021

Розробники:

Вишницька Юлія Василівна, доктор філологічних наук, доцент, доцент кафедри світової літератури;

Ліхоманова Наталя Олександрівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри світової літератури

Викладачі:

Вишницька Юлія Василівна, доктор філологічних наук, доцент, доцент кафедри світової літератури;

Ліхоманова Наталя Олександрівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри світової літератури

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри світової літератури
Протокол № 2 від «13» лютого 2019 р.

Завідувач кафедри світової літератури (Ковбасенко Ю.І.)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 14 лютого 2019 р.

Гарант освітньої програми (Шапочкіна О. В.)

Робочу програму перевірено

_____ 2019 р.

Заступник директора

Пролонговано:

на 2019/2020 н.р. (Ковбасенко Ю.І.), «15» 01 2020 р., протокол № 5

на 2020/2021 н.р. (Ковбасенко Ю.І.), «13» 01 2021 р., протокол № 6

на 20 / 20 н.р. (_____), « »   20   р., протокол № _____

Розробники:

Вишницька Юлія Василівна, доктор філологічних наук, доцент, доцент кафедри світової літератури;

Ліхоманова Наталя Олександрівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри світової літератури

Викладачі:

Вишницька Юлія Василівна, доктор філологічних наук, доцент, доцент кафедри світової літератури;

Ліхоманова Наталя Олександрівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри світової літератури

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри світової літератури
Протокол № 2 від «13» лютого 2019 р.

Завідувач кафедри світової літератури _____ (Ковбасенко Ю.І.)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми _____ 2019 р.

Гарант освітньої програми _____ (Шапочкіна О. В.)

Робочу програму перевірено

_____ 2019 р.

Заступник директора _____

Пролонговано:

на _ 20 _ /20 _ н.р. _____ (_____), « _ » _ 20 _ р., протокол № _____

на _ 20 _ /20 _ н.р. _____ (_____), « _ » _ 20 _ р., протокол № _____

на _ 20 _ /20 _ н.р. _____ (_____), « _ » _ 20 _ р., протокол № _____

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	Денна	Заочна
Світова література: Історія світової літератури		
Вид дисципліни	Обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	8 кр./2 кр. / 240 / 60 год.	2 кр./60 год.
Курс	II	II
Семестр	IV	IV
Кількість змістових модулів з розподілом	3	3
Обсяг кредитів	2	2
Обсяг годин, у тому числі:	60	60
Аудиторні	112/28	8
Модульний контроль	16/4	-
Семестровий контроль	30/15	15
Самостійна робота	82/13	37
Форма семестрового контролю	іспит	іспит

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Світова література: Історія зарубіжної літератури» вивчається в четвертому семестрі на другому курсі і входить до циклу літературознавчої підготовки студента-словесника. Робоча програма передбачає вивчення найважливіших проблем літературного життя переважно європейських країн кінця XIX – початку XXI століть, розкриття своєрідності періоду порубіжжя XIX – XX ст., першої і другої половини XX ст., сутності тієї художньої революції, яка була пов'язана з процесами модернізації мистецтва, становлення нових стилів, напрямів, течій модернізму: символізм, імпресіонізм, неоромантизм, естетизм тощо та епохи постмодерну. Увага зосереджується на нових явищах у поезії (символістська лірика), у прозі (процес інтелектуалізації, натуралізм тощо), драмі (зокрема поява «нової драми»). Звертається увага на своєрідність розвитку окремих національних літератур, на міжлітературні зв'язки й впливи, зокрема з українською літературою. Отже, **мета даного курсу** – дати майбутнім учителям школи основи фахової підготовки з історії зарубіжної літератури кінця XIX – початку XXI століть, розкрити її багатство в історичній зумовленості й художній цінності, показати поступ літературно-естетичної думки, її вплив на творчій пошук найвидатніших письменників.

Поставлена мета формує такі **компетентності**:

Основні компетентності:

Світоглядна:

Здатність до критичного мислення й ціннісно світоглядної реалізації особистості. Наявність ціннісно-орієнтаційної позиції. Загально-культурна ерудиція, широке коло інтересів. Розуміння значущості для власного розвитку історичного досвіду людства, та сутності і соціальної значущості майбутньої професії. Збереження національних духовних традицій. Усвідомлення переваг здорового способу життя та прийняття їх як власних цінностей. Емоційний інтелект. Когнітивна гнучкість. Здатність до емоційної стабільності, толерантності.

Науково-дослідницька компетенція:

Здатність виконувати навчально-дослідні завдання на основі аналітико-синтетичної мисленнєвої діяльності. Володіння науково-дослідними методами відповідного фахового спрямування. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, добирати аргументи, ухвалювати рішення. Обізнаність в особливостях проектної діяльності, готовність до її реалізації. Критична обізнаність та інтелектуальна чесність. Здатність нестандартно виконувати типові й неординарні завдання. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Самоосвітня компетенція:

- Здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку. Спрямованість на розкриття особистісного потенціалу та самореалізацію. Прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху.

Філологічна (вільне володіння базовим категорійно-поняттєвим та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної філології):

- теоретико-методологічна та категоріальна обізнаність у загальнонаукових та спеціальних методах та дослідницьких підходах розуміння естетико-практичної значущості філологічного знання;
- володіння ключовими поняттями мовознавства, літературознавства та фольклористики, теоріями і методами філологічного аналізу, особливостями розвитку філологічної думки у певну історичну епоху та у сучасному контексті розвитку гуманітаристики.

Літературознавча (глибокі знання та розуміння в галузі літературознавства):

- Знання про основні тенденції розвитку і своєрідність мовно-літературного процесу, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, стилів і жанрів української літератури, історії

зарубіжної літератури, фольклору.

- Розуміння основних проблем теорії літератури: література та дійсність, генезис і функція літератури, зміст і форма в літературі, критерій художності, літературний процес, літературний стиль, художній метод в літературі; проблем поетики: образ, ідея, тема, поетичний рід, жанр, композиція, поетична мова, ритм, вірш, фоніка в їх стилевому значенні.

Комунікативна професійно-орієнтована:

- Здатність застосовувати в професійній діяльності нормативні засоби мови в усному та писемному мовленні з урахуванням змістового наповнення, соціально-демографічних особливостей співрозмовника, специфіки ситуації спілкування та контексту.

- Здатність вільно й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), для розв'язання комунікативних завдань.

Поставлена мета зумовлює такі **завдання**:

1. розкрити ідейно-естетичну специфіку літературних періодів порубіжжя, модернізму і постмодернізму, визначити основні художні явища (модернізм, декаданс, символізм, неоромантизм, натуралізм, естетизм), схарактеризувати їх;

2. розкрити ідейно-художню своєрідність творчості найвидатніших представників літератури кінця ХІХ – початку ХХІ століть, ознайомити студентів зі змістом і поетикою їх провідних творів;

3. прищепити навички самостійної роботи з літературно-критичними джерелами: статтями, монографіями, підручниками, енциклопедіями тощо;

4. розвинути навички філологічного аналізу художніх творів в єдності змісту та форми;

5. удосконалити вміння творчого виразного читання художніх творів напам'ять.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Програмні результати навчання:

Знання та розуміння :

- Знання та розуміння літературознавчих понять, основних етапів розвитку літератури, її суспільної ролі, основних етапів життєвого і творчого шляху письменників, виявляти знання історичних ознак понять народності літератури, художнього образу; основних ознак силабо-тонічної системи віршування.

- Розуміння української та зарубіжної художньої літератури як культурної та мовної цілісності, мистецтва слова, усвідомлення національної своєрідності літературного процесу.

- Аналіз та інтерпретація творів зарубіжних письменників, визначати жанрово-стилістичні особливості творів мовою оригіналу та суттєві ознаки їх перекладів українською мовою, висловлювати судження щодо зв'язків української та інших літератур.

Застосування знань та умінь:

- Вільне володіння базовим професійним категоріально-поняттєвим та дослідницьким апаратом сучасної філологічної науки. Уміння пояснювати професійно з історичних позицій явища і факти української мови та літератури.

- Уміння визначати художню своєрідність творів і творчості письменника загалом, послуговуючись системою основних понять і термінів літературознавства.

Формування судження:

- Фахово формувати й аргументувати власні теоретичні і практичні судження, професійні позиції.

- Здатність формувати судження про значення і наслідки своєї професійної діяльності з урахуванням соціальних, професійних і етичних позицій.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Денна форма навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна:					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Семестровий контроль	
Змістовий модуль 1.							
Літературні напрями та течії порубіжжя. Модернізм і декаданс. Національні особливості розвитку європейських літератур порубіжжя.							
Етико-естетська унікальність літератури порубіжжя		2					
Е.Золя як теоретик і письменник французького натуралізму				2			
Французький символізм: Поль Верлен, Артюр Рембо, Стефан Малларме							2
Волт Вітмен – реформатор американської поезії				2			
Інтелектуальний роман О. Уайльда «Портрет Доріана Грея»							1
«Срібна доба» російської поезії							2
Новаторство драматургії Г.Ібсена і М. Метерлінка				2			
Новелістика Томаса Манна				2			
МКР 1	2						
Змістовий модуль 2.							
Літературний процес у Західній Європі й Америці першої половини ХХ ст.							
Літературний процес у Західній Європі й Америці першої половини ХХ ст., його особливості. Поєднання "традиційних" і "новаторських" течій і стилів.		2					
Модерністський роман в англійській літературі.							2
Своєрідність світобачення і його художнього вираження Ф. Кафки.				2			
Б. Брехт. Теорія «епічного театру».				2			
Літературно-філософська течія екзистенціалізму. Ж. П. Сартр. А. Камю.				2			
В. Фолкнер і "південна школа" американського роману.							2
Змістовий модуль 3.							
Літературний процес у Західній Європі й Америці другої половини ХХ ст.							
Основні тенденції розвитку західноєвропейської та американської літератури другої половини ХХ ст. Література постмодернізму.		2					
Драматургія абсурду як явище театрального				2			

авангарду.							
Творчість К. Рансмайра.							2
Прояви постмодернізму в англійській літературі. Дж. Фаулз. Дж. Барнс.				2			
Магічний реалізм у творчості латиноамериканських авторів.							2
Риси постмодернізму у творчості І.Кальвіно та У.Еко.				2			
Постмодернізм у літературі США.				2			
	МКР 2	2					
	Разом: 60	4	6		22		15
							13

Заочна форма навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна:					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Семестровий контроль	
Змістовий модуль 1.							
Літературні напрями та течії порубіжжя. Модернізм і декаданс. Національні особливості розвитку європейських літератур порубіжжя.							
Етико-естетська унікальність літератури порубіжжя		2					
Е.Золя як теоретик і письменник французького натуралізму							2
Французький символізм: Поль Верлен, Артюр Рембо, Стефан Малларме							2
Волт Вітмен – реформатор американської поезії							2
Інтелектуальний роман О. Уайльда «Портрет Доріана Грея»							2
«Срібна доба» російської поезії							2
Новаторство драматургії Г.Ібсена і М. Метерлінка				2			
Новелістика Томаса Манна							2
Змістовий модуль 2.							
Літературний процес у Західній Європі й Америці першої половини ХХ ст.							
Літературний процес у Західній Європі й Америці першої половини ХХ ст., його особливості. Поєднання "традиційних" і "новаторських" течій і стилів.							2
Модерністський роман в англійській літературі.							2
Своєрідність світобачення і його художнього вираження Ф. Кафки.							2
Б. Брехт. Теорія «епічного театру».							2
Літературно-філософська течія				2			

екзистенціалізму. Ж. П. Сартр. А. Камю.							
В. Фолкнер і "південна школа" американського роману.							2
Змістовий модуль 3. Літературний процес у Західній Європі й Америці другої половини ХХ ст.							
Основні тенденції розвитку західноєвропейської та американської літератури другої половини ХХ ст. Література постмодернізму.							2
Драматургія абсурду як явище театрального авангарду.							2
Творчість К. Рансмайра.							2
Прояви постмодернізму в англійській літературі. Дж. Фаулз. Дж. Барнс.				2			
Магічний реалізм у творчості латиноамериканських авторів.							3
Риси постмодернізму у творчості І.Кальвіно та У.Еко.							2
Постмодернізм у літературі США.							4
Разом: 60		2		6		15	37

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І

Літературні напрями та течії порубіжжя. Модернізм та декаданс. Національні особливості розвитку європейських літератур порубіжжя

Лекція 1. Етико-естетська унікальність літератури порубіжжя (2 год.).

Складність літературного розвитку перехідного періоду. Множинність літературних напрямів і течій кінця ХІХ - початку ХХ століть. Модернізм та декаданс: особливості, основні риси, літературні течії. М.Метерлінк – представник бельгійського символізму, засновник символістської драми. Ш.Бодлер як предтеча символізму. Символізм та імпресіонізм у поезії: П.Верлен, А.Рембо, С. Малларме.

Основні поняття теми: абстракціонізм, авангардизм, декаданс, егофутуризм, екзистенціалізм, експресіонізм, імажинізм, імпресіонізм, кубофутуризм, метод, модернізм, напрям літературний, натуралізм, позитивізм, символізм, футуризм, нова європейська драма.

Практичне заняття № 1

Тема: Е.Золя як теоретик і письменник французького натуралізму (2 год.)

Завдання:

1.Опрацювати статті:

Косило Н. Поетика натуралізму в дискурсі світового та національних літературних процесів / Н. Косило, Н. Венгринович // Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства : збірник наукових праць / Мін. освіти і науки України; Ужгородський нац. ун-т; НАНУ, Ін-т укр. мови. – Ужгород, 2011. – Вип. 16. – С. 166-170;

Шахова К.О. Романтизм - реалізм - натуралізм / К.О. Шахова // Літературознавчі студії : збірник наукових праць / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т філол. – Київ, 2004. – Вип. 7. – С. 341-347.

2. Законспектувати основні засади натуралізму з теоретичної праці Еміля Золя «Експериментальний роман».

3. Намалювати схему родинного дерева Ругонів із короткою характеристикою кожного члена цієї родини, використавши пообразний аналіз тексту роману «Кар'єра Ругонів».

4. Проаналізувати текстові стратегії поєднання в «Кар'єрі Ругонів» ненатуралістичних елементів.

5. Описати художні засоби творення образів персонажів у «Череві Парижа».

Питання для обговорення:

1. Е.Золя як теоретик натуралізму. Еволюція естетичних поглядів письменника.

2. Цикл романів «Ругон-Маккари» - природнича й соціальна історія однієї родини в добу Другої імперії. Історія створення, тематика, проблематика, специфіка жанру.

3. Роман «Кар'єра Ругонів» як інтродукція до циклу, визначення в ньому провідних тем і мотивів усього циклу.

4. Історична основа та соціальна панорама роману.

5. Теорія спадкового впливу в контексті дослідження родоводу Ругон-Маккарів.

6. Художні особливості твору.

7. Гастрономічний код у створенні характерів персонажів та розкритті ідейно-тематичних особливостей роману «Черво Парижу».

І. Тексти для читання:

Золя Е. Експериментальний роман. Кар'єра Ругонів. Черво Парижа.

ІІ. Обов'язкова література:

Кебало, М. С. Проблеми теорії та історії натуралізму останньої третини ХІХ століття в порівняльно-літературному аспекті / Терноп. держ. пед. ун-т ім. В.Гнатюка. — Тернопіль,

2002. — 90, [1] с. — Бібліогр. в підряд. приміт.

Кобзей Н. Натуралізм як генетико-типологічна проблема / Н. Кобзей // Мандрівець : всеукраїнський науковий журнал гуманітарних студій / Національний університет "Києво-Могилянська академія". – Тернопіль, 2009. – № 6 (84). – С. 62-67. – Бібліогр.: Літ.: с. 67; 18 назв.

Косило Н. Поетика натуралізму в дискурсі світового та національних літературних процесів / Н. Косило, Н. Венгринович // Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства : збірник наукових праць / Мін. освіти і науки України; Ужгородський нац. ун-т; НАНУ, Ін-т укр. мови. – Ужгород, 2011. – Вип. 16. – С. 166-170.

Хоменко Тетяна Іванівна Філософсько-естетичні основи натуралізму : Автореф... канд. філософ. наук: 09.00.04 / Хоменко Тетяна Іванівна; КУ ім. Т.Шевченка. – К., 1993. – 19 л.

Шахова К.О. Романтизм - реалізм - натуралізм / К.О. Шахова // Літературознавчі студії : збірник наукових праць / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т філол. – Київ, 2004. – Вип. 7. – С. 341-347.

III. Додаткова література:

Гусев В.А. Типологические схождения в теории натуралистического романа // Зарубежный роман в системе литературного направления. – Днепропетровск, 1989.

Іващук, Оксана Анатоліївна. Проза І. Франка й Е. Золя: історико-типологічні паралелі : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.05 / Іващук Оксана Анатоліївна; Дніпропетр. нац. ун-т ім. О. Гончара. — Д., 2011. — 19 с. — Бібліогр.: с. 15-16.

Манн Г. Речь о Золя в Праге // Манн Г. Полн. собр. соч.: в 8-ми т. Т.8.- М., 1958.

Потапова З.М. Натуралізм. Еміль Золя // История всемирной литературы: В 9 т. – Т.7. – М., 1990. – С. 288-296.

Франко І. Еміль Золя і його твори. Еміль Золя (життєпис) // Франко І.Я. Зібрання творів: У 50 т. – Т.26. – К., 1980.

Якубіна В.Л. Опісля "Полемики Гарта/Дворкіна": правовий позитивізм, правовий реалізм, правовий натуралізм // Дні науки філософського факультету - 2014 : міжнар. наук. конф. (15–16 квіт. 2014 р) : матеріали доп. та виступів / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка ; [редкол.: А.Є. Конверський (голова) та ін.]. – Київ : Київський університет, 2014. – Ч. 3. – С. 184-186.

Практичне заняття № 2

Тема: Волт Вітмен як реформатор американської поезії (2 год.)

Завдання:

1. Опрацювати статтю:

Дуброва О. Міфосимволіка часопростору у ліриці Волта Вітмена та Богдана-Ігоря Антоновича // Літературознавчі обрії Праці молодих учених : збірник наукових праць / Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка ; Нац. акад. наук України. – Київ, 2014. – Вип. 20. – С. 186-190.

2. Із «Літературознавчого словника-довідника» виписати й розтлумачити поняття верлібру, білого вірша.

3. Зробити художній та метричний аналіз вірша «О капітане!» (письмово).

4. Дослідити образ ліричного героя в програмному творі «Пісня про себе» Вольта Вітмена» (індивідуальне завдання).

5. Підготувати доповідь-дослідження «Українська вітменіана» (колективний проект).

Питання для обговорення:

1. Загальна характеристика життєвого і творчого шляху В.Вітмена.

2. Історія створення книги «Листя трави», її провідні теми й мотиви.

3. «Пісня про себе» як програмний твір поета.

4. Новаторство віршування В.Вітмена.

I. Тексти для читання:

Вітмен В. Я співаю про тіло електричне. Для тебе, о Демократіє... На березі морському

уночі. О капітане мій, капітане! Діти Адама. Себе я оспівую.

II.Обов'язкова література:

Гуляєва А. Уолт Уїтмен. «Листя трави» // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. № 5, 1999. – с. 59-60.

Дуброва О. Міфосимволіка часопростору у ліриці Волта Вітмена та Богдана-Ігоря Антонича // Літературознавчі обрії Праці молодих учених : збірник наукових праць / Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка ; Нац. акад. наук України. – Київ, 2014. – Вип. 20. – С. 186-190.

Султанов Ю.І. «О капітан! Мой капітан! Сквозь бурю мы прошли...»: Поэзия У.Уитмена // Зарубіжна література в навчальних закладах. – 2000. – №10. – с. 35-37.

III.Додаткова література:

Назарець В.М., Є.М. Васильєв, Ю.В.Пелех. Життєве та поетичне кредо Волта Вітмена // Зарубіжна література в школах України. – 2005. – №12. – с. 5-8.

Рада І.М. «Уолт Уїтмен, космос, Манхеттена син». Урок за творчістю американського поета. // Зарубіжна література в навчальних закладах. – 2000. – №5. – с. 37-46.

Практичне заняття № 3

Тема: Новаторство драматургії Г.Ібсена і М. Метерлінка (2 год.)

Завдання :

1. Опрацювати статті:

Блок А. От Ібсена к Стриндбергу. – Собр. соч. в 8-ми т. Т.5. – М., 1962. – с.455-463.

Шоу Б. Квінтесенція ібсенізму.

2. Виписати з «Літературного енциклопедичного словника» визначення драми, конфлікту, композиції.

3. Навести приклади фіналів кожного акту п'єси «Ляльковий дім» і співвіднести їх з особливостями структури твору.

4. Навести приклади підтексту в «Ляльковому домі» і показати їхню роль в розкритті внутрішнього світу діючих осіб.

5. Зробити компаративне дослідження п'єс «Синій птах» Моріса Метерлінка і «Ляльковий дім» Генріка Ібсена, визначивши спорідненість і відмінність тематики, проблематики та художніх особливостей «нової драми» (груповий проект).

Питання для обговорення:

1. Еволюція естетичних поглядів Г.Ібсена, пошуки власного стилю.«Бранд» та «Пер Гюнт» як початок «справжнього» Ібсена. Роль Ібсена в розвитку нової європейської драматургії. Ібсен і ібсенізм.

2. Соціально-психологічний характер драми «Ляльковий дім». Композиційний аналіз твору.

3. Образ Нори і проблеми фемінізму. Роль підтексту в розкритті внутрішнього світу діючих осіб. Складність і неоднозначність психологічних і соціальних характеристик героїв п'єси.

4. Семантичні доміанти п'єси М.Метерлінка «Синій птах».

5. Перехресні координати «Синього птаха» Моріса Метерлінка і «Лялькового дому» Генріка Ібсена: компаративний аналіз

I.Тексти для читання:

Ібсен Г. Ляльковий дім. Бранд. Пер Гюнт.

Шоу Б. Квінтесенція ібсенізму.

Метерлінк М. Синій птах

II.Обов'язкова література:

Блок А. От Ібсена к Стриндбергу. – Собр. соч. в 8-ми т. Т.5. – М., 1962. – с.455-463.

Фісун В. Генрік Ібсен та Володимир Винниченко як новатори європейської психологічної драми // Літературознавчі студії : збірник наукових праць / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т філол. – Київ, 2001. – [Вип. 1]. – С. 259-263.

Ш.Додаткова література:

- Гладишев В.В. Твір як звернення автора до суспільства? (Г. Ібсен і фінал "Лялькового дому") // Зарубіжна література в школах України / Прикарпатський нац. ун. ім. Василя Стефаника та ТОВ "Антросвіт". – Київ, 2011. – № 7/8. – С. 41-40
- Градовський А.В. Картковий дім Торвальда: Вивчення п'єси Г.Ібсена «Ляльковий дім» // Зарубіжна література в навчальних закладах – 2001. - № 2. – С.34-36.
- Євтушенко С.О. Художня рецепція тематичних мотивів драматургії Г. Ібсена у творчості Б. Грінченка // Літературознавчі студії: збірник наукових праць / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т філол. – Київ, 2013. – Вип. 37, ч. 1. – С. 259-264
- Конева Т.М. Загадка женской души: Генрик Ибсен «Кукольный дом» // Всесвітня література та культура в навчальних закладах України. – 2000. - № 6. – С.36-38.

Практичне заняття № 4

Тема: Новелістика Томаса Манна (2 год.)

Завдання:

1. Опрацювати розділ монографії Євгенії Волошук про прозу Томаса Манна
2. Проаналізувати ключові образи і мотиви в новелах Томаса Манна.

Питання для обговорення:

1. Тема художника у новелах «Трістан», «Тонію Крегер», «Марію-чарівник».
2. Розкриття декадентського світосприйняття в новелі «Смерть у Венеції».
3. Композиція новели «Смерть у Венеції», пантеїзм та символізм у тексті твору.

І.Тексти для читання:

Манн Т. Тонію Крегер. Трістан. Смерть у Венеції. Марію-чарівник.

ІІ.Обов'язкова література:

Волошук Є. В. Чарівна флейта Модерну : духовно-естетичні тенденції німецькомовної модерністської літератури ХХ ст. у ліриці Р. М. Рільке, прозі Т. Манна, драматургії М. Фріша: монографія / Євгенія Валентинівна Волошук; В.о. НАН України. Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка.– К. : ВД Дмитра Бураго, 2008.– 528 с.

Волошук Є.В. Доба "ізмів": модернізм та авангардизм у західноєвропейській літературі першої половини ХХ століття / Євгенія Волошук, Борис Бігун ; [НАН України, Ін-т літ. ім. Т.Г. Шевченка НАН України]. – Київ : Академперіодика, 2014. – 320, [4] с. : фотоіл. – На обкл. також зазнач.: Наука для всіх. – Бібліогр.: с. 317-321 та в підрядк. прим.

ІІІ.Додаткова література:

Адмони В.Г., Сильман Т.И. Томас Манн: Очерк творчества. – Л., 1960.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІ

Літературний процес у Західній Європі й Америці першої половини ХХ ст.

Лекція 2.

Літературний процес у Західній Європі й Америці першої половини ХХ ст., його особливості. Періодизація. Поєднання "традиційних" і "новаторських" течій і стилів. Глибокий структурний переворот в естетичній свідомості й художній творчості. Модернізм як найбільш послідовне його вираження. Соціально-історичні та науково-філософські витоки модернізму. Світоглядні та естетичні засади модернізму. Авангардизм 10-20-х рр. та здійснювана ним "революція в мистецтві". Основні авангардистські течії в літературі. Доля реалізму у західноєвропейських національних літературах, його еволюція і різновиди.

Практичне заняття № 5

Своєрідність світобачення і його художнього вираження Ф. Кафки.

Ф.Кафка, життя і творчість. Своєрідність світобачення і його художнього вираження. Поєднання буденного і фантазмагоричного. Відображення глибинних суперечностей і

колізій буття людини в умовах високорозвиненої цивілізації /романи "Процес", "Замок", оповідання/. Проблема міфологізму Кафки.

Література:

Вишницкая Ю. "Превращение" Ф.Кафки через призму мифомиров универсума: образы-символы: Урок в 11 кл. // Зарубіжна література. – 1998. – 39(103), жовт. – С. 6.

Вовк Я.Г. Жорстокий світ самотності: Матеріали по вивч. новели Ф.Кафки "Перевтілення". 11 кл. // Зарубіжна література в навчальних закладах. – 1998. – №4. – С. 28–30.

Вознюк В. Художній світ Ф. Кафки в новелі "Перевтілення" // Зарубіжна література. – 2001. – Ч. 1. – С. 2.

Волощук Е. Хроника странствий духа: (О творчестве Франца Кафки) // Вікно в світ. – 2000. – №2. – С. 42–72.

Волощук Е. Франц Кафка – Томас Манн: два типа модернистского сознания // Русская словесность в школах Украины. – 2006. – №1. – С. 53–63.

Днепров В.Д. Идеи времени и формы времени– М., 1979.

Затонский Д. Австрийский литературный феномен: [Литературная критика] // Вопросы литературы. – 1983. – №2. – С. 45–90.

Затонський Д.В. Передмова до вид.: Кафка Ф. Процес: роман та оповідання.- К., 1998.

Клод Д. Франц Кафка / А.Д. Михилев (пер.). – Х. : Фолио, 1998. – 383 с.

Мирська Л. "Перша ознака розпочатого прозріння – бажання вмерти...": 11 кл.: новела Ф. Кафки "Перевтілення" // Зарубіжна література. – 1998. – 39(103), жовт. – С. 7–8.

Мінькова А. Контекстологічний аналіз концептів роману Ф. Кафки "Замок" // Вісник ЗНУ. – Філол. науки. – 2005. – №2. – С. 85–91.

Рудаківська С.В. "Привести світ до чистоти, правди, сталості...": За новелою Кафки "Перевтілення" // Зарубіжна література в сер. навч. закладах України. – 2000. – №1. – С. 18–27.

Практичне заняття № 6

Б. Брехт. Теорія «епічного театру».

Творчість Б.Брехта як вузловий момент у розвитку західного театру 20-х-50-х рр. Своєрідність художнього методу. Теорія "епічного театру". Злет драматургії Брехта у 2-й половині 20-х- на початку 30-х рр. Драма-притча "Добра людина з Сичуані" як завершене втілення принципів епічного театру. Антивоєнна драма "Матінка Кураж та її діти".

Література:

Зингерман Б. Очерки истории драмы XX века. – М., 1979.

Шумахер Э. Жизнь Брехта. – М., 1988.

Волощук Е. Драматургия Бертольда Брехта // Зарубіжна література в навчальних закладах.—2001. – №9. – С. 41 – 47.

Фрадкин И. Брехт. Путь и метод. – М., 1965.

Практичне заняття № 7

Літературно-філософська течія екзистенціалізму. Ж. П. Сартр. А. Камю.

Світоглядні та естетичні засади екзистенціалізму. Поняття екзистенції. Момент вибору. Вплив екзистенціалізму на літературу 2-ї пол. XX ст. Ж.-П.Сартр. Бунтівний характер творчості. Основні теми художніх творів самотність, пошук абсолютної свободи, абсурдність буття. Концепція героя у творчості Сартра. Роман "Нудота". Творчість А.Камю. Основні теми: пошук сенсу буття у царині моралі, абсурдність життєвих явищ, неможливість ствердження розумної дійсності. Проблема свободи у розумінні Камю. Стоїчний характер світовідчуття Камю. Творчість як смисл життя. Еволюція естетико-філософської системи Камю. Повість "Сторонній". Роман-притча "Чума" як центральний твір у творчості Камю.

Література:

Великовский С. Грани “несчастливого сознания”. Театр, проза, философ. эссеистика, эстетика А. Камю. – М., 1973.

Волощук Є. Духовні й художні здобутки екзистенціалізму // Зарубіжна література. – 2000. – № 20 (180). – С. 1 – 8.

Наливайко Д.С. Передмова до вид.: А. Камю. Збір. тв. у 3 т. - Харків., 1998.

Семенова С. Преодоление трагедии. – М., 1989.

Якимович Т.К. Драматургия и театр современной Франции. – К., 1968.

Штейнбук Ф. Человек как символ не только жизни, но и смерти. Об особенностях изучения романа А. Камю “Чума” // Всесвітня література. – 1996. – №4.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

Літературний процес у Західній Європі й Америці другої половини XX ст.

Лекція 3.

Основні тенденції розвитку західноєвропейської та американської літератури другої половини XX ст. Характеристика літературного процесу та специфіка національного самовираження цього періоду. Модернізм та постмодернізм як характерні напрями творчого пошуку митця XX ст.

Практичне заняття № 8

Драматургія абсурду як інтернаціональне явище театрального авангарду. Передумови виникнення «антидрами». Творчість Е.Йонеско (аналіз п'єс «Голомоза співачка», «Носороги», «Урок», «Стільці»). Драматургія С.Беккета (аналіз п'єс «Чекаючи на Годо», «Ендшпіль»).

Література:

Зарубежная литература второго тысячелетия. Под ред. Л.Г.Андреева. – М., 2001.

Скуратівський В. Французька драма в нашому столітті // Французька п'єса XX століття. – К., 1993. – С. 5-15.

Токарев Д. Курс на худшее. Абсурд как категория текста у Даниила Хармса и Сэмюэля Беккета. М., 2002-387 с.

Эсслин М. Театр абсурда. – СПб., 2010.

Якимович Т. Драматургия и театр современной Франции. -К., 1968.

Яценко В.М. История зарубежной литературы второй половины XX века. – М, 2012.

От Беккета к Стоппарду: экзистенциализм, смерть и абсурд. //

<http://pinbr.narod.ru/sb/bstop.html>

Практичне заняття № 9

Постмодернізм в англійській літературі. Прояви постмодерністських тенденцій у романах Дж.Барнса “Історія світу у 10½ розділі” та „Папуга Флобера”. Філософсько-психологічна та історично-культурологічна спрямованість творів Дж.Фаулза (“Маг”, “Подруга французького лейтенанта”, “Вежа чорного дерева”, “Даніель Мартін”).

Література

Ильин И. Постструктурализм. Деконструктивизм. Постмодернизм. - М., 1996.

Ильин И. Постмодернизм от истоков до конца столетия: эволюция научного мифа. - М., 1998.

Зарубежная литература XX века: Учебник для вузов / Л.Г.Андреев, А.В.Каельский, Н.С.Павлова и др. Под ред. Л.Г. Андреева. 2-е изд.испр. и доп. – М.: Высшая школа, 2003.

Затонский Д. В. Модернизм и постмодернизм. Мысли об извечном коловращении изящных

и неизящных искусств. — Харьков, 2000. - 256 с.

Енциклопедія постмодернізму / За ред. Ч. Енквіста, В.Е. Тейлора / Пер. з англ. – Київ: Основи, 2003. – 504 с.

Киченко О. Європейський постмодернізм: витоки і сучасна літературна традиція. - Всесвіт. — 2004. — № 5 — 6. — С. 24—26.

Киченко О. Міфологічний простір постмодерністського роману: “Маг” Джона Фаулза у контексті традиції. // Всесвіт. - 2003. - № 5. – С. 146-148.

Круглый стол «Феномен Джулиана Барнса»: Е. Тарасова, М. Табак, Д. Бондарчук, С. Фрумкина, М. Горбачёва, А. Романова // Иностранная литература. — 2002. — № 7. Література Англії ХХ ст /Під ред. К.О. Шахової. – К.: Либідь, 1993.

Практичне заняття № 10

Постмодернізм в італійській літературі.

Читання як артефакт у творчості І.Кальвіно. Композиція та система образів роману І.Кальвіно “Коли однієї зимової ночі мандрівник ...”. У.Еко як вчений і письменник, теоретик і практик постмодернізму. Поліжанрова природа романів У.Еко «Il nome della Rosa». Твір і коментар у постмодерністському романі (на прикладі «Il nome della Rosa») та авторського коментаря до роману “Нотатки на берегах «Il nome della Rosa»).

Література:

Еко У. Поетика відкритого твору //Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. За ред Марії Зубрицької. - Львів, 2002. - С. 525-538.

Енциклопедія постмодернізму / За ред. Ч. Енквіста, В.Е. Тейлора / Пер. з англ. – Київ: Основи, 2003. – 504 с.

Зарубежная литература ХХ века: Учебник для вузов / Л.Г.Андреев, А.В.Каельский, Н.С.Павлова и др. Под ред. Л.Г. Андреева. 2-е изд.испр. и доп. – М.: Высшая школа, 2003.

Затонский Д. В. Модернизм и постмодернизм. Мысли об извечном коловращении изящных и неизящных искусств. - Харьков, 2000. - 256 с.

Киченко О. Європейський постмодернізм: витоки і сучасна літературна традиція. //Всесвіт. - 2004. - № 5 - 6. - С. 24-26.

Лотман Ю.М. Выход из лабиринта // Еко У. Имя розы. - Спб., 2000. - С. 650-670.

Помаранська О. Італо Кальвіно: біо-бібліографічний нарис // Всесвіт. - 2002. - № 11 - 12. - С. 32-33.

Практичне заняття № 11

Основні тенденції розвитку літератури США другої половини ХХ ст.

«Розбите покоління» як соціокультурне явище 1950-1960 рр. у США. Роль «бітників» у розвитку американської і європейської культури.

Творчість Дж.Д. Селінджера. Романістика Д.Апдайка. Постмодернізм та його прояви у творчості Дж.Барта (на прикладі роману «Химера»).

Література:

Вікно в світ. (Література США). – 1999. - №№ 5-6.

Денисова Т.Н. Історія американської літератури ХХ ст. - К., 2002.

Денисова Т.Н. Історія американської літератури ХХ століття. – К.: ВД «Києво-Могилянська академія», 2012. – 486 с.

Денисова Т. Н. Плутані стежки Дж. Апдайка // Всесвіт. - 1973. - № 10. - С. 53—58.

Денисова Т. Н. Проза Дж. Апдайка // Всесвіт. - 1967. - № 7. - С. 30 - 32.

Денисова Т. Н. Роман і романісти США ХХ ст. - К., 1990. - С. 80 - 86.

Енциклопедія постмодернізму / За ред. Ч. Енквіста, В.Е. Тейлора / Пер. з англ. – Київ: Основи, 2003. – 504 с.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів денної форми навчання

№ п/п	Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1	Модуль 2	Модуль 3	Разом
1	Відвідування лекцій	1	1	1	1	3
3.	Відвідування практичних занять	1	4	3	4	11
4.	Робота на практичному занятті	10	40	30	40	110
	Виконання завдань для самостійної роботи	5	5	5	5	15
5.	Модульна контрольна робота	25	25	-	25	50
Разом			75	39	75	189
Максимальна кількість балів - 189						
Розрахунок коефіцієнта – 3, 15						

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів заочної форми навчання

№ п/п	Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1	Модуль 2	Модуль 3	Разом
1	Відвідування лекцій	1	1			1
3.	Відвідування практичних занять	1	1	1	1	3
4.	Робота на практичному занятті	10	10	10	10	30
	Виконання завдань для самостійної роботи	5	30	25	30	85
5.	Тестовий контроль	15	15	15	15	45
Разом			85	44	80	164
Максимальна кількість балів - 164						
Розрахунок коефіцієнта – 2, 73						

6.2. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ТА КРИТЕРІЇ ЇЇ ОЦІНЮВАННЯ

Згідно з навчальним планом, на самостійну роботу курсу «Світова література: Історія зарубіжної літератури» виділено 13 години. За робочою програмою курсу це 6 тем, вивчення яких дає можливість збалансувати й розширити отриману під час лекцій інформацію і здобути на практичних заняттях навички фахового аналізу текстів різних національних літератур, історико-літературних періодів, літературних систем тощо.

ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ (13 годин)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Літературні напрями та течії порубіжжя. Модернізм та декаданс. Національні особливості розвитку європейських літератур порубіжжя (5 год.).

Тема 1. Особливості французького символізму (2 год.)

Завдання:

1. Опрацювати статті:

Костюк М.М. Процес семантизації графічних знаків у поезії французьких символістів / М. М. Костюк // Мовні і концептуальні картини світу : наукове видання : [збірник] / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Б-ка Ін-ту філології. – Київ, 2013. – Вип. 43, ч. 2. – С. 240-246.

Крушинська О.Г. Відтворення особливостей дискурсу французького символізму у перекладі П. Тичини / О.Г. Крушинська // Проблеми семантики слова, речення та тексту : збірник наукових праць / М-во освіти і науки України ; Київ. нац. лінгвістичний ун-т. – Київ, 2014. – Вип. 32. – С. 136-144.

2. Вивчити напам'ять «Альбатрос» Ш.Бодлера, вірш П.Верлена, А. Рембо, С. Малларме (за вибором).

3. Зробити текстуальний аналіз віршів та аналіз методом тематичної сітки: «Осіньна пісня» П.Верлена, «П'яний корабель» А.Рембо, «Лебідь» С.Малларме (письмово).

4. Підготувати повідомлення/презентацію «Шарль Бодлер як предтеча французьких символістів».

5. Підготувати доповідь-дослідження «Французькі символісти в українських перекладах» (груповий проект).

Питання для самоконтролю:

1. Шарль Бодлер як предтеча французьких символістів: загальна характеристика творчого шляху, наскрізні мотиви поетичної збірки «Квіти зла», особливості «бодлерівського символізму».

2. Символізм як напрям у французькій літературі. Філософські засади та естетичні принципи. Загальні ознаки символізму.

3. Творчий шлях П.Верлена. Характерні особливості лірики поета: мотивний аналіз збірок «Сатурнічні поезії», «Романси без слів», «Мудрість», «Колишне і недавнє». Ритмомелодика вірша і «пейзажі душі». Проблема художнього методу Верлена.

4. Життя та творчість А.Рембо. Провідні мотиви ранньої творчості («Мої мандри», «Вечірня молитва», «Коваль» та ін.). Символістська поетика вірша «П'яний корабель», образ ліричного героя. Новаційні художні принципи в сонеті «Голосівки» та збірці «Осяяння». Теорія яснобачення А.Рембо і модель розвитку європейського символізму.

5. Естетичні пошуки та етапи творчості С.Малларме.

6. Українські переклади віршів французьких символістів.

I. Тексти для читання:

Бодлер Ш. Альбатрос. Відповідності. Гімн красі. Людина і море. *Moesta et errabunda. Confiteor.* Подорож.

Верлен П. Сентиментальна прогулянка. Півголосом. Осіньна пісня. Так тихо серце плаче. Поетичне мистецтво. Томління. Шарлеруа. Тихе небо понад дахом.

Малларме С. Дар поезії. Блакить. Надгробок. Едгару По. Лебідь. На йменні Пафос

я закрити свої книжки...

Рембо А. Відчуття. Моя циганерія. П'яний корабель. Голосівки. Що поетові кажуть про квіти... Вічність.

II. Обов'язкова література:

Великовский С.И. Верлен. «Проклятые поэты». Рембо. Малларме и символизм // История всемирной литературы: В 9 т. – Т.7. – М., 1990. – С.315-324.

Верлен. А.Рембо. С.Малларме. Матеріали до вивчення творчості // Тема. – 2001.- №2.

Вишницкая Ю.В. Семантическое декодирование французской поэзии рубежа XIX – XX веков / Ю. В. Вишницкая // Зарубіжна література в школах України. № 1, січень 2010. – С. 20-21.

Костюк М.М. Процес семантизації графічних знаків у поезії французьких символістів / М. М. Костюк // Мовні і концептуальні картини світу : наукове видання : [збірник] / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Б-ка Ін-ту філології. – Київ, 2013. – Вип. 43, ч. 2. – С. 240-246.

Крушинська О.Г. Переклади поезій французького символізму та формування дискурсу символізму в українській поезії на межі XIX-XX століть // Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики : збірник наукових праць / М-во освіти і науки України ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2014. – Вип. 25. – С. 219-231

III. Додаткова література:

Кисельова Т. Розум + праця = успіх: Верлен і «верлібри» Верлена // Зарубіжна література, 2001. - № 4. – С.8-11.

Костюк М.М. Лінгвопоетичні особливості французького символізму кінця XIX - початку XX століття : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.05 / Костюк Марина Миколаївна ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України ; КНУТШ. – Київ, 2012. – 20 с.

Наливайко Д.С. Французький символізм як зміна метамови європейської поезії // Слово і час. – 1998. - № 7.

Ніколенко О.М. Від Флобера до Аполлінера. Французька література другої половини XIX-поч. XX ст. // Тема. – 2005. - № 3-4.

Тема 2. Інтелектуальний роман О.Уайльда «Портрет Доріана Грея» (1 год.)

Завдання:

- 1.Виписати з «Літературознавчого словника-довідника» визначення естетизму, інтелектуального роману.
- 2.Підготувати повідомлення «Естетичні погляди англійських прерафаелітів як предтечі естетизму О.Вайльда (індивідуальне повідомлення).
- 3.Визначити роль афоризмів із передмови до роману «Портрет Доріана Грея».
- 4.Розкрити символічний спектр портрета та інші міфологічні зрізи цього образу в тексті роману.
5. Подивитися фільм німецького режисера Ганса Еверса "Празький студент" епохи німого кіно (1913 рік) та зробити компаративний аналіз текстів двох семіотичних систем: тексту роману й кінотексту.й дослідити романтичний мотив двійника у семіотичній системі фільму й художньому творі.

Питання для самоконтролю:

- 1.Естетизм як основа світогляду і філософія життя О.Уайльда. Теорія естетизму в творчості («Занепад мистецтва брехні», «Пензль, перо і отрута», передмова до «Портрету Доріана Грея»).
- 2.Основна ідея роману «Портрет Доріана Грея» та її втілення в образах лорда Генрі, Безіла Голуорда, Доріана Грея. Моральна проблематика твору.
- 3.Сенс життя і життєва поразка Доріана Грея.
- 4.Портрет – центральний образ роману. Міфологічні зрізи образу портрета в романі.
5. Художні особливості твору. Парадоксальний гумор Вайльда.
6. Романтичні традиції: мотив дзеркального двійника в романі Оскара Вайльда та фільмі Ганса Еверса "Празький студент" (1913 рік).

I.Тексти для читання:

Уайльд О. Занепад мистецтва брехні. Портрет Доріана Грея.

II.Обов'язкова література:

Битківська Г.В. Інтермедіальний образ художника в літературному журналі // Zbiór raportów naukowych. „Literatura i kulturoznawstwo. Najnowsze badania naukowe. Teoria, praktyka,» (30.03.2015 - 31.03.2015) - Warszawa: Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour», 2015. - 80 str. - ss.16-21.

Вишницька Юлія. Мотив дзеркального двійника: символічний аспект (на матеріалі роману Оскара Уайльда "Портрет Доріана Грея" та фільму Ганса Еверса "Празький студент" (1913 р.)). // Наукові записки. – Випуск 111. – Серія: Філологічні науки (літературознавство). – Кіровоград: РВВ КТПУ ім. В. Винниченка, 2012. – 284 с. – 45-58.

Ганіч Н. Конфлікт між етичними й естетичними початками: Роман Оскара Вайльда "Портрет Доріана Грея" і п'єса Володимира Винниченка "Чорна Пантера і Білий Медвідь" // Дивослово : українська мова й література в навчальних закладах. Щомісячний науково-методичний журнал / Міністерство освіти і науки України. – Київ, 2010. – № 4 (637). – С. 21-26.

Шахова К.О. Оскар Вайльд // Зарубіжна література, 2004. - № 6-7. – С.29-35.

III.Додаткова література:

Бітківська Г.В. «Роман про художника» в сучасному літературному журналі: інтермедіальні зв'язки // Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна: Серія «Філологія». – Харків, 2013. – Вип.69. – С. 115-119.

Михайлюк Н. Типи фокалізації в англійському "романі про митця" кінця ХІХ - поч. ХХ ст. (за романом О. Вайльда "Портрет Доріана Грея", Р. Кіплінга "Світло згасло", Дж. Голсуорсі "Вілла Рубен", С. Моема "Місяць і шеляг"// Іноземна філологія / Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів, 2014. – Вип. 126, ч. 1. – С. 274-280.

Міщук В. Своєрідність естетизму Оскара Уайльда і його роман «Портрет Доріана Грея» // Відродження. – 1994. - №8. – С.21-27.

Тема 3. «Срібна доба» російської поезії (2 год.)

Завдання:

1. Виписати з літературознавчого словника поняття «акмеїзм», «імажинізм», «модернізм», «символізм», «футуризм».
2. Познайомитися з літературними маніфестами символістів, акмеїстів, футуристів, імажиністів.
3. Підготувати повідомлення про творчість поетів «Срібної доби»: Іннокентія Анненського, Валерія Брюсова, Костянтина Бальмонта, Андрія Белого, Олександра Блока, Миколи Гумільова, Анни Ахматової, Осипа Мандельштама, Володимира Маяковського, Велимира Хлебнікова, Давида Бурлюка, Сергія Єсеніна, Марини Цветаєвої (індивідуальне завдання – за вибором студентів). Вивчити напам'ять улюблені поезії.
4. Проаналізувати вірш одного з представників літературних течій та напрямів російського модернізму (за вибором студента).

Питання для самоконтролю:

1. Філософсько-естетична концепція російського модернізму. Значення Іннокентія Анненського для розвитку поезії російського модерну.
2. Творчість Андрія Белого, Костянтина Бальмонта та Валерія Брюсова як представників младосимволізму.
3. Олександр Блок – «пронзительний тенор епохи» (Анна Ахматова).
4. Естетичні маніфести та художня творчість акмеїстів. Микола Гумільов, Анна Ахматова, Осип Мандельштам.
5. Футуризм як літературний напрям початку 20 століття. Кубо- та егофутуризм. Володимир Маяковський, Велимир Хлебніков, Ігор Северянін, Давид Бурлюк.
6. Імажинізм. Поезія Сергія Єсеніна.

7. Філософсько-естетичні засади творчості Бориса Пастернака.
8. Марина Цветаєва. Поетика внутрішнього «я».

I.Тексти для читання:

Анненский И.Ф. Тоска. Свечку внесли. Смычок и струны. Среди миров. Бабочка газа.
Ахматова Анна. ...А там мой мраморный двойник... Смуглый отрок бродил по аллеям...
Сжала руки под темной вуалью... Я пришла к поэту в гости... Молитва. Я гибель
накликала милым... Все души милых на высоких звездах. Последний тост. Реквием.
Белый Андрей. В полях. Родина. Другьям. Родине.
Блок Александр. Предчувствую Тебя. Года проходят мимо... Фабрика. Девушка пела в
церковном хоре... Незнакомка. О, весна без конца и без краю... Как тяжело ходить среди
людей... Ночь, улица, фонарь, аптека... О доблестях, о подвигах, о славе... О, я хочу
безумно жить... Превратила все в шутку сначала... Россия. Грешить бесстыдно,
непробудно...Скифы. Двенадцать. Пушкинскому Дому.
Брюсов Валерий. Юному поэту. В дни запустений. Поэт – Музе.
Волошин Максимилиан. Осень...осень... Весь Париж... К этим гулким морским берегам...
Я полуднем объятый... На вокзале.
Гумилев Николай. Волшебная скрипка. К синей звезде. Память. Шестое чувство.
Заблудившийся трамвай.
Есенин Сергей. Отговорила роща золотая. Клен ты мой опавший. Песнь о собаке. Не
жалею, не зову, не плачу... Шаганэ ты моя, Шаганэ! Письмо к матери. Мне осталась одна
забава... Мы теперь уходим понемногу... Собаке Качалова. Несказанное, синее, нежное...
Мандельштам Осип. На блендо-голубой эмали... Образ твой, мучительный и зыбкий...
Петербургские строфы. Tristia. Ленинград. Мы с тобой на кухне посидим... За гремучую
доблесть грядущих веков... Мы живем, под собою не чуя страны... Куда мне деться в этом
январе?
Маяковский Владимир Послушайте! Я. Облако в штанах. А вы могли бы? Стихи о
советском паспорте.
Пастернак Борис. Сестра моя-жизнь и сегодня в разливе... О, знал бы я, что так бывает...
Быть знаменитым некрасиво... Стихотворения Юрия Живаго. Зимняя ночь. Разлука.
Гефсиманский сад. Об искусстве. «Охранная грамота» и заметки о художественном
творчестве.
Хлебников Велимир. Там, где жили свиристели... Времышы-камышы... Свобода приходит
нагая... В этот день голубых медведей... Точит деревья и тихо течет... Сыновеет ночей
синева...
Фет Афанасий. Шепот, робкое дыханье... Как беден наш язык! - Хочу и не могу...Шопену.
Я долго стоял неподвижно...Только встречу улыбку твою...
Цветаева Марина. Имя твое – птица в руке... Идешь, на меня похожий... Мне нравится,
что вы больны не мной... Красною кистью рябина зажглась...Рас-ставание – версты,
дали...Молитва. Поэма Горы. Поэма Конца.

II.Основна література:

Вышницкая Ю.В. Мифологема "Дом" в языковой картине мира Александра Блока // Актуальні проблеми слов'янської філології. серія: лінгвістика і літературознавство: міжвуз.зб.наук.ст. - Бердянськ: БДПУ, 2012. - Вип.ХХVІ. - Ч.3. - С. 80-88.
Вишницька Ю.В., Гусизаде Мехин Мушфиг киз. Урбаністчна поезія Михайля Семенка та Давида Бурлюка: компаративний аспект словотвірної семантики // Manuscript: Класична спадщина і сучасний літературний процес / Редкол: Ю. І. Ковбасенко (голов. ред.), В. І. Кузьменко (заступник голов. ред.), Гальчук О.В. (ред.) та ін. – К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2015. – № 1. – 132 с. – укр., рос. - С. 84-97.
Казарин В. Ахматова. Данте. Крым. (К постановке проблемы) / В. Казарин, М. Новикова // Султанівські читання : збірник статей / Мін-во освіти і науки України, Прикарпатський нац. ун-т ім. Василя Стефаника. – Івано-Франківськ, 2016. – Вип. 5. – С. 72-88.

Лаврова Е.Л. Андрогинная природа любви в художественном мире Марины Цветаевой // Актуальні проблеми слов'янської філології: міжвузівський збірник наукових статей / М-во освіти і науки, молоді та спорту України; Нац. акад. наук України; Бердянський держ. пед. ун-т; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАНУ. – Бердянськ, 2013. – С. 70-82. – (Серія "Лінгвістика і літературознавство"; вип. 27, ч. 4)

Малевиц К. Кубо-футуризм // Хроніка - 2000: Український культурологічний альманах. / Колектив редакції "Хроніка - 2000". – Київ, 2007. – Вип. 65/66: Документи українського авангарду. – С. 637-646.

Петриченко О.А. До питання про поезію російського футуризму у вимірі лінгвоетнокультурною парадигмою // Мовні і концептуальні картини світу: збірник наукових праць / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Б-ка ін-ту філології. – Київ, 2004. – Вип. 12, ч. 2. – С. 163-167

Степаненко М. Анна Ахматова. Київ. Україна // Всесвіт: журнал іноземної літератури: незалежний літературно-мистецький та громадсько-політичний журнал: спеціальний польський номер / ТОВ "Журнал "Всесвіт". – Київ, 2014. – № 7/8 (1027/1028). – С. 197-206.

Томбулатова І. Літературний маніфест: діалог постмодернізму та футуризму // Філологічні семінари / Київ. нац. ун-т ім.Тараса Шевченка, Б-ка Ін-ту філології. – Київ, 2015. – Вип. 18: Постмодерні жанри: фікція чи полілог із традицією?. – С. 31-36.

Михайлова Т.М. Василь Стус та Борис Пастернак: особливості поетики та світосприйняття (на матеріалі віршів про музику) // Компаративні дослідження слов'янських мов і літератур: збірник наукових праць / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2014. – Вип. 24: Пам'яті академіка Леоніда Булаховського. – С. 342-347. – ISSN 2075-437X

III. Додаткова література:

Заярная И.С. Поэтика русского футуризма: трансформация барочных моделей художественного обобщения // Русская литература. Исследования: сборник научных трудов / Киевский нац. ун. им. Тараса Шевченко. – Киев, 2006. – Вып. 10. – С. 168-182

Мищур Т.Л. Рецепция ренессансной культуры в творчестве М.И. Цветаевой // Від бароко до постмодернізму: збірник наукових праць / М-во освіти і науки України; Дніпропетр. нац. ун-т ім. О. Гончара, Каф. зарубіжної літератури. – Дніпропетровськ, 2014. – Вип. 18. – С. 82-88.

Поберезкина П.Ф. Вокруг Ахматовой / Полина Поберезкина. – Москва: Азбуковник, 2015. – 319, [1] с. – Указ. имен: с. 301-319. – Библиогр.: с. 235-300 и в подстроч. примеч.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II (4 год.).

Тема № 4. Модерністський роман в англійській та ірландській літературах (2 год.).

Творчість В. Вулф. Психологічний імпресіонізм прози ("Місіс Деллоуей"). Проблема часу. Митець і мистецтво ("До маяка"). Пізні романи Вулф ("Хвилі").

Еволюція творчості Дж.Джойса. Джойс як класик модернізму. Роман "Улісс": потік свідомості, дезестетизація зображуваного, міфологічні паралелі й алегорії, елементи пародійності. Вплив Джойса на літературу ХХ ст.

Література

Бігун Б. Історія та міф у творах письменника-модерніста (До 120 річчя від дня народження Джеймса Джойса) // Зарубіжна література в навчальних закладах. – 2001. – №5.

Гарин И. Век Джойса. – М., 2002.

Гончаренко Э.П. Творчество Джойса и модернизм 1900-1930 гг. – Днепропетровск, 2000.

Жантеева Д.Г. Английский роман XX века. 1918-1939. – М., 1965.

Жантеева Д.Г. Джейм Джойс. – М., 1967.

Жлуктенко Н. Английский психологический роман XX века. – К., 1998.

Ивашева В.В. Английская литература XX века. – М., 1984.

Эко У. Поэтика Джойса. – Спб., 2003.

Михальская Н.П. Пути развития английского романа 1920 – 1930-х годов. – М., 1966.

Тема № 5. В. Фолкнер і "південна школа" американського роману (2 год.).

Провідні теми і мотиви творчості Фолкнера. Цикл про Йокнамапатофу.

Тема розладу людських зв'язків у творчості Фолкнера.

Роман "Світло у серпні", його місце у творчості Фолкнера.

Конфлікт особистості і суспільства у романі, своєрідність його інтерпретації.

Основні образи роману, засоби їх створення."

Композиція роману.

Характерні риси стилю Фолкнера, їх втілення у романі.

Трилогія про сноупсів. Феномен "сноупсизму".

Література

Анастасьєв Н. Фолкнер.- М.,1976.

Палиевский П.В. Путь Фолкнера к реализму. Америка Фолкнера. Фолкнер и Камю. // Пути реализма.- М., 1974.

Пашевская Ю.В. Уильям Фолкнер.- М.,1970.

Мендельсон М. Современный роман.- М.,1964

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III (4 год.).

Тема № 6. Тема «світу як тексту» у постмодернізмі (2 год.).

Розгляд основних понять постмодерністської естетики («смерть автора», «текст», «інтертекст», «метатекст», «ризом», «симулякр», «фрагментарність оповіді» та ін.).

Міфопоетичні тенденції творчості австрійського письменника К.Рансмайра. Проблематика та художня поетика роману «Останній світ».

Література:

Бігун Б. «Останній світ» К.Рансмайра: звільнення від тексту чи непозбутність тексту? // Зарубіжна література. — 2000. — № 29 — 32. — С. 24—34.

Енциклопедія постмодернізму / За ред. Ч. Енквіста, В.Е. Тейлора / Пер. з англ. — Київ: Основи, 2003. — 504 с.

Лексикон загального та порівняльного літературознавства. - Чернівці, 2001. — 636 с.

Ліхоманова Н.О. Метаморфози мотиву пошуку в романі К.Рансмайра Останній світ» // Науковий вісник Чернівецького університету. Германська філологія. — 1999. — Випуск 68. — С. 27-34.

Стамат Т. В. Метаморфози як вихід з хаосу буття. Спроба інтерпретації роману Крістофа Рансмайра «Останній світ» // Всесвітня література та культура. - 2003. - № 12. - С. 17.

Цибенко Л. Крістоф Рансмайр і його роман «Останній світ» // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. - 2002. - № 5. - С. 105.

Тема № 7. Світове значення літератури Латинської Америки другої половини ХХ ст. (2 год.)

Латинська Америка як особливе культурне середовище.

Інтелектуальна основа, співвідношення тексту та реальності у творчості Х. Л. Борхеса.

Характерні риси „магічного реалізму”. Магічний реалізм у творчості Г. Гарсія Маркеса.

Міфопоетика роману «Сто років самотності».

Гра як об'єкт опису, як життєствердний та структуроутворюючий принцип прози Х. Кортасара.

Література:

Грищенко Л. «Від історії людства до історії духовності». Матеріали до вивчення роману Г. Г. Маркеса «Сто років самотності» // Всесвітня література та культура. - 2001. - № 5. - С. 41 - 44.

Дітькова С.Ю. Приречені на самотність. До вивчення роману Г. Г. Маркеса «Сто років самотності» // Всесвітня література та культура. - 2005. - № 9. - С. 13-18.

Кабкова О.В. Коли відлітають ангели... (Проблемний аналіз новели Г. Г. Маркеса «Стариган з крилами») // Всесвітня література. - 1998. - № 12. - С. 15-17.

Нев'ярович Н. Ю. Основні риси поетики «магічного реалізму» (На матеріалі оповідання Г. Маркеса «Стариган з крилами») // Всесвітня література. - 2006. - № 6. - С. 4-7.
 Покальчук Ю. Сучасна латиноамериканська проза. - К., 1978.- 210 с.
 Степанов Г. В. Поучительный эксперимент Х. Л. Борхеса // Степанов Г. В. Язык. Литература. Поэтика. - М., 1988. - С. 154-159.
 Фуэнтес К. Новый латиноамериканский роман // Писатели Латинской Америки о литературе. - М., 1982.
 Чистяков Г. Для него рай был похож на библиотеку... // Зарубіжна література. - 2002. - № 20. - С. 7.

Критерії оцінювання самостійної роботи

№ п/п	Критерії оцінювання самостійної роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Критичний аналіз суті та змісту художніх творів. Виклад цитат у логічній послідовності.	2 бали
2.	Базові уявлення про загальні властивості літератури як мистецтва слова, про закони побудови художнього твору, літературні стилі.	2 бали
3.	Наявність власної позиції	1 бал
Разом		5 балів

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль проводиться за допомогою контрольного тестування. Студент виконує 50 тестових завдань, за які може отримати максимально 25 балів.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Семестровий контроль з дисципліни проводиться відповідно до робочого навчального плану у вигляді іспиту в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою. Форма іспиту – письмова (три питання в кожному білеті)

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю (іспиту)

Загальна характеристика літератури межі століть: особливості розвитку, основні літературні течії та напрямки, представники.

Філософські засади та естетичні принципи натуралізму. Е.Золя як теоретик натуралізму.

Структура циклу Е.Золя «Ругон-Маккари», проблематика, поетика, проблема художнього методу. Роман «Кар'єра Ругонів» як інтродукція до циклу.

Роман Е.та Ж.Гонкурів «Жерміні Ласерте»: особливості композиції, «артистична» манера письма, вплив стилістики на літературу декадансу.

Художня своєрідність та тематичне розмаїття новелістики Г.де Мопассана («Пампушка», «Стара Соваж», «Мати потвор», «Кольє»).

Соціально-психологічний роман Г.де Мопассана «Життя»: тематика, проблематика, образна система. Проблема творчого методу.

Творчість Ш.Бодлера – пізнього романтика і зачинателя символізму. Амбівалентність внутрішнього світу поета, символістські риси в збірці «Квіти зла».

Філософські засади та естетичні принципи символізму.

Творчість П.Верлена. «Поетичне мистецтво» як маніфест творчості поета. Особливості художнього методу.

Творчість А.Рембо – представника французького символізму. Символіка та основний смисл поезії «П'яний корабель».

С.Малларме як теоретик і практик символізму: виступи, статті, поезія.
Волт Вітмен – видатний американський поет-новатор. Романтична «філософія тотожності», єдності свідомості й світу, особистого і вселенського життя як світоглядно-естетична парадигма збірки «Листя трави».
Новаторський характер збірки Вола Вітмена «Листя трави».
Втілення принципів символістської драми у п'єсі М. Метерлінка «Синій птах».
Поєднання реалістичних та романтичних рис у творчості Генрі Джеймса. Психологізм новели «Дезі Мілллер».
Розмаїття творчого доробку Джека Лондона. Риси неоромантизму у творах Джека Лондона. Проблематика «Північних оповідань».
Творчий шлях О.Вайльда – письменника англійського раннього модернізму. Естетизм як концепція творчості і філософія життя О.Вайльда.
Риси інтелектуального роману в «Портреті Доріана Грея» О.Вайльда. Філософсько-естетичні та моральні проблеми твору.
Символічний спектр образу портрета у романі Вайльда «Портрет Доріана Грея».
Г.Ібсен як зачинатель європейської «нової драми». «Ляльковий дім»: тематика, проблематика, аналітична композиція, система образів. Ібсен та ібсенізм.
Співвідношення реалізму, натуралізму та символізму в творчості Августа Стріндберга.
Риси модернізму в драмах Стріндберга.
Неоміфологізм Бернарда Шоу (на матеріалі п'єси «Пігмаліон»)
Символістська драма-казка Г.Гауптмана «Затоплений дзвін»: використання мотивів скандинавського фольклору та міфології, система опозиційних образів, причини життєвої поразки героя.
Неоромантичні образи та мотиви у романі Кнута Гамсуна «Пан».
Тема митця, алегоризм та паралелізм у новелістиці Томаса Манна.
Тенденції неоромантизму в англійській літературі межі століть: пригодницькі романи Р.Л.Стівенсона. Майстерність психологічної характеристики, гуманістичний пафос.
А.Конан-Дойл як майстер детективного жанру. Новели про Шерлока Холмса: специфіка композиції, образ головного героя і його помічника, дедуктивний метод. Традиції світової літератури цього жанру.
Відтворення «тубільської» культури в творчості Р.Кіплінга. Анімалістські оповідання для дітей («Книга джунглів», «Друга книга джунглів»)
«Срібна доба» російської поезії: основні літературні напрями, течії.
Російський символізм. Творчість О.Блока, Андрія Белого.
Акмеїзм: М.Гумільов, Анна Ахматова.
Его-та кубофутуризм: поезія Володимира Маяковського, Ігоря Сєверяніна.
Ідіостилі Бориса Пастернака, Марини Цвєтаєвої, Сергія Єсеніна.
Літературний процес у Західній Європі й Америці першої половини ХХ ст., його особливості. Періодизація.
Авангардизм 10-20-х рр. та здійснювана ним "революція в мистецтві". Основні авангардистські течії в літературі.
Творчість Г.Аполлінера.
Дадаїзм і сюрреалізм. Світоглядні засади, естетика та художня практика сюрреалізму.
М.Пруст і психологічна проза першої половини ХХ ст.
Ф.Кафка, життя і творчість. Своєрідність світобачення і його художнього вираження.
Творчість Б.Брехта як вузловий момент у розвитку західного театру 20-х-50-х рр. Теорія "епічного театру".
"Інтелектуальна" драматургія Б.Шоу як явище нової драматургії.
Модерністський роман в англійській літературі.
Творчість Д.Джойса.
Джойс як класик модернізму. Вплив Джойса на літературу ХХ ст.

Т.С.Еліот - поет і теоретик модернізму.

Е.Хемінгуей і проза ХХ ст. Хемінгуей як письменник "втраченого покоління" /"Фієста", "Прощавай, зброе"/. В.Фолкнер. Універсалізм змісту, що проступає за локальністю Півдня. Тема розпаду людських зв'язків. Цикл про Йокнапатофу, провідні теми й мотиви. Конфлікт особистості і суспільства в романі "Світло в серпні", своєрідність його інтерпретації. Феномен "сноупсизму" в трилогії про Сноусів. Фолкнер і "південна школа" американського роману. Міжвоєнні десятиліття.

Літературно-філософська течія екзистенціалізму.

Ж.-П.Сартр. Бунтівний характер творчості.

Проблема свободи у розумінні А. Камю.

Постмодернізм як тип світосприйняття і художня система.

Втілення тези "світ є текст" у літературі постмодернізму.

Інтертекстуальність і принцип інтертекстуальної побудови художнього образу.

Іронія та пародія у постмодернізмі.

Принцип гри в постмодерністській естетиці.

Філософська проблематика "антидрами" С.Беккета (на прикладі п'єс «Чекаючи на Годо», «Ендшпіль»).

Характерні риси "драматургії абсурду" (на прикладі творчості Е.Іонеско).

Творчість Е.Олбі, аналіз однієї з п'єс автора.

Проблематика повісті Дж.Д.Селінджера "Ловець у житі".

Збірка Дж. Д. Селінджера «Дев'ять оповідань». Цілісний аналіз одного з оповідань (за вибором студента).

Інтерпретація давньогрецької міфології у романі Дж.Апдайка "Кентавр".

Інтерпретація історії у романі Б. Шлінка «Читець».

Поєднання міфологічної свідомості і модерністської поетики у літературі "магічного реалізму".

Прояви елементів інтертекстуальності у філософських оповіданнях Х.Л.Борхеса.

Образи Слова, Книги, Бібліотеки як метафори культури у творчості Х.Л.Борхеса та вплив прози автора на сучасний літературний процес.

Жанрова своєрідність роману Г.Гарсія Маркеса "Сто років самотності".

Експериментальний характер та інтелектуальна основа творчості Х.Кортасара.

Американська література "чорного гумору" (К.Кізі, Дж.Барт, К.Воннегут).

Твір Дж.Керуака "На дорозі" як роман-імпровізація.

Аналіз роману Дж.Барта "Кінець шляху".

Система образів, проблематика, особливості нарації роману К.Кізі "Політ над гніздом зозулі".

Постмодерні ознаки творчості У.Еко.

Образ світу як бібліотеки, значення мотиву книги у творчості романі У.Еко.

Композиція та система образів роману І.Кальвіно "Якщо однієї зимої ночі подорожній".

Елементи гумору, пародіювання, жанрового синтезу у романі Дж.Барнса "Історія світу у 10 ½ розділах".

Гра як художній прийом у романі Дж.Фаулза "Маг".

Елементи інтертекстуальності у творах Дж.Фаулза. Аналіз одного з романів.

Міфопоетика роману К.Рансмайра "Останній світ".

6.6 . ШКАЛА ВІДПОВІДНОСТІ ОЦІНОК

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	90-100
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Недостатньо	0-59

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТКА ДИСЦИПЛІНИ

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

до змістового модуля 1

Основна:

- Верлен. А.Рембо. С.Малларме. Матеріали до вивчення творчості // Тема. – 2001.- №2.
- Вишницька Ю.В., Тверітінова Т.І. Історія зарубіжної літератури межі XIX – XX століть: навчальний посібник / Ю. В. Вишницька, Т. Ї. Тверітінова. – К.: Київськ. ун-т ім. Бориса Грінченка, 2013. – 192 с. (+ електронна хрестоматія)
- Волощук Є.В. Доба "ізмів": модернізм та авангардизм у західноєвропейській літературі першої половини XX століття / Євгенія Волощук, Борис Бігун ; [НАН України, Ін-т літ. ім. Т.Г. Шевченка НАН України]. – Київ : Академперіодика, 2014. – 320, [4] с. : фотоіл. – На обкл. також зазнач.: Наука для всіх. – Бібліогр.: с. 317-321 та в підрядк. прим.
- Затонский Модернизм и постмодернизм: мысли об извечном коловращении изящных и неизящных искусств – М.: Эпицентр –Х.: Фолио, 2000.
- Наливайко Д.С. Французький символізм як зміна метамови європейської поезії // Слово і час. – 1998. - № 7.
- Стріха М. Кіплінг реальний і вигаданий // Всесвіт. – 1989. - № 5. – С.81-86.
- Шахова К.О. Романтизм - реалізм - натуралізм / К.О. Шахова // Літературознавчі студії : збірник наукових праць / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т філол. – Київ, 2004. – Вип. 7. – С. 341-347.

Додаткова:

- Бітківська Г.В. «Роман про художника» в сучасному літературному журналі: інтермедіальні зв'язки // Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна: Серія «Філологія». – Харків, 2013. – Вип.69. – С. 115-119.
- Биткивская Г.В. Фаустовская тема в творчестве А. Чехова // Зарубіжна література в школах України. — 2011. — № 2. — С. 15–17.
- Биткивская Г.В. Интермедиаальный образ художника в литературном журнале // Zbiór raportów naukowych. „Literatura i kulturoznawstwo. Najnowsze badania naukowe. Teoria, praktyka,» (30.03.2015 - 31.03.2015) - Warszawa: Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour», 2015. - 80 str. - ss.16-21.
- Вишницькая Ю.В. Семантическое декодирование французской поэзии рубежа XIX – XX веков / Ю. В. Вишницькая // Зарубіжна література в школах України. № 1, січень 2010. – С. 20-21.
- Вишницька Юлія. Мотив дзеркального двійника: символічний аспект (на матеріалі роману Оскара Уайльда "Портрет Доріана Грея" та фільму Ганса Еверса "Празький студент" (1913 р.)). // Наукові записки. – Випуск 111. – Серія: Філологічні науки (літературознавство). – Кіровоград: РВВ КТПУ ім. В. Винниченка, 2012. – 284 с. – 45-58.
- Вышницькая Ю.В. Мифологема "Дом" в языковой картине мира Александра Блока // Актуальні проблеми слов'янської філології. серія: лінгвістика і літературознавство: міжвуз.зб.наук.ст. - Бердянськ: БДПУ, 2012. - Вип.ХХVІ. - Ч.3. - С. 80-88.
- Вишницька Ю.В., Гусизаде Мехин Мушфиг киз. Урбаністична поезія Михайля Семенка та Давида Бурлюка: компаративний аспект словотвірної семантики // Manuscript: Класична спадщина і сучасний літературний процес / Редкол: Ю. І. Ковбасенко (голов. ред.), В. І. Кузьменко (заступник голов. ред.), Гальчук О.В. (ред.) та ін. – К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2015. – № 1. – 132 с. – укр., рос. - С. 84-97.
- Волощук Є.В. Аполлінер і розвиток французької та європейської авангардистської поезії. // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 2003. - №10. – с.40-48.
- Гальчук О.В. Міфопоетика як модус метатексту англійського неоромантизму / Оксана Гальчук // Мова і культура. – Вип. 18. – Т. V (180). – К., 2016. – С. 12 – 18.
- Гальчук О. Героїчна людина чи людський герой? (трансформація агіографічних мотивів у західноєвропейській та українській прозі XVIII - XIX ст. / Оксана Гальчук // Київська старовина. – 2004. - №3. – С. 92 – 96.

- Гузь О. Осмислення трагедії війни у поезії Г.Аполлінера «Зарізана голубка і водограй» // Зарубіжна література. – 2004. - №33. – с.13-14.
- Гуляєва А. Уолт Уїтмен. «Листя трави» // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. № 5, 1999. – с. 59-60.
- Поліщук Я. Письменник у культурному дискурсі раннього модернізму // Українське слово і сучасність : науково-методичний журнал / ТОВ "Вид-во "Білий тигр". – Київ, 2015. – № 1 (5). – С. 29-32
- Крушинська О.Г. Поезія французького модернізму у перекладах Миколи Лукаша // Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики : збірник наукових праць / М-во освіти і науки України ; Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка. – Київ, 2014. – Вип. 26. – С. 153-160
- Кльось С. Особливості перекладу дитячої поетичної літератури Редьярда Кіплінга українською та російською мовами / С. Кльось, М. Ковцуняк // Молодь і ринок : щомісячний науково-педагогічний журнал / Дрогобиц. держ. пед. ун-т ім. Івана Франка. – Дрогобич, 2016. – № 2 (133), лютий. – С. 99-103. – ISSN 2308-4634
- Ткачук О. Україна в ранній критиці, епістолярії та мемуаристиці Джозефа Конрада // Київські полоністичні студії : наукове видання / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка (Ін-т філології) ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України ; Бердян. держ. пед. ун-т ; Міжнар. школа україністики НАН України ; Кременец. обл. гуманітарно-пед. акад. ім. Т. Шевченка. – Київ, 2015. – Т. 26. – С. 481-489
- Мищур Т.Л. Рецепція ренесансної культури в творчестві М.И. Цветаевой // Від бароко до постмодернізму : збірник наукових праць / М-во освіти і науки України ; Дніпропетр. нац. ун-т ім. О. Гончара, Каф. зарубіжної літератури. – Дніпропетровськ, 2014. – Вип. 18. – С. 82-88.
- Кисельова Т. Розум + праця = успіх: Верлен і «верлібри» Верлена // Зарубіжна література, 2001. - № 4. – С.8-11.
- Крушинська О.Г. Переклади поезій французького символізму та формування дискурсу символізму в українській поезії на межі ХІХ-ХХ століть // Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики : збірник наукових праць / М-во освіти і науки України ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2014. – Вип. 25. – С. 219-231
- Кебало, М. С. Проблеми теорії та історії натуралізму останньої третини ХІХ століття в порівняльно-літературному аспекті / Терноп. держ. пед. ун-т ім. В.Гнатюка. — Тернопіль, 2002. — 90, [1] с. — Бібліогр. в підряд. приміт.
- Кобзей Н. Натуралізм як генетико-типологічна проблема / Н. Кобзей // Мандрівець : всеукраїнський науковий журнал гуманітарних студій / Національний університет "Києво-Могилянська академія". – Тернопіль, 2009. – № 6 (84). – С. 62-67. – Бібліогр.: Літ.: с. 67; 18 назв.
- Косило Н. Поетика натуралізму в дискурсі світового та національних літературних процесів / Н. Косило, Н. Венгринович // Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства : збірник наукових праць / Мін. освіти і науки України; Ужгородський нац. ун-т; НАНУ, Ін-т укр. мови. – Ужгород, 2011. – Вип. 16. – С. 166-170.
- Михайлова Т.М. Василь Стус та Борис Пастернак: особливості поетики та світосприйняття (на матеріалі віршів про музику) // Компаративні дослідження слов'янських мов і літератур : збірник наукових праць / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2014. – Вип. 24 : Пам'яті академіка Леоніда Булаховського. – С. 342-347. – ISSN 2075-437X
- Мищук В. Своєрідність естетизму Оскара Уайльда і його роман «Портрет Доріана Грея» // Відродження. – 1994. - №8. – С.21-27.
- Назарець В.М., Є.М. Васильєв, Ю.В.Пелех. Життєве та поетичне кред Дуброва О. Міфосимволіка часопростору у ліриці Волта Вітмена та Богдана-Ігоря Антонича // Літературознавчі обрії Праці молодих учених : збірник наукових праць / Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка ; Нац. акад. наук України. – Київ, 2014. – Вип. 20. – С. 186-190.

- Заярная И.С. Поэтика русского футуризма: трансформация барочных моделей художественного обобщения // Русская литература. Исследования: сборник научных трудов / Киевский нац. ун. им. Тараса Шевченко. – Киев, 2006. – Вып. 10. – С. 168-182
- Євтушенко С.О. Художня рецепція тематичних мотивів драматургії Г. Ібсена у творчості Б. Грінченка // Літературознавчі студії: збірник наукових праць / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т філол. – Київ, 2013. – Вип. 37, ч. 1. – С. 259-264
- Ковбасенко Ю.І. Михайло Драй-Хмара (нарис життя та творчості) // Історія української літератури ХХ століття: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – 2-е вид., випр. і доповн. – К.: Академія. – 2013. – С. 320-330
- Кремінська О.О. Аспект національної ідентичності в збірці Р. Кіплінга "Казармені балади" // Збірник наукових праць молодих вчених Кам"янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: наукове видання / Кам"янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка. – Кам"янець-Подільський, 2015. – Вип. 6. – С. 57-58
- Міщук В. Філософський зміст пошуку щастя в п'єсі Моріса Метерлінка "Синій птах" // Всесвітня література та культура в навчальних закладах України: щомісячний всеукраїнський науково-методичний журнал / Івано-Франк. обл. пед. ін-т післядипл. пед. освіти та вид-во "Антросвіт". – Київ, 2010. – № 2: Нобелівські лауреати. – С. 2-5
- Казарин В. Ахматова. Данте. Крым. (К постановке проблемы) / В. Казарин, М. Новикова // Султанівські читання: збірник статей / Мін-во освіти і науки України, Прикарпатський нац. ун-т ім. Василя Стефаника. – Івано-Франківськ, 2016. – Вип. 5. – С. 72-88. – ISSN 2313-5921
- Костюк М.М. Лінгвопоетичні особливості французького символізму кінця ХІХ - початку ХХ століття: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.05 / Костюк Марина Миколаївна; М-во освіти і науки, молоді та спорту України; КНУТШ. – Київ, 2012. – 20 с. – Бібліогр.: 10 назв
- Костюк М.М. Процес семантизації графічних знаків у поезії французьких символістів / М. М. Костюк // Мовні і концептуальні картини світу: наукове видання: [збірник] / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Б-ка Ін-ту філології. – Київ, 2013. – Вип. 43, ч. 2. – С. 240-246.
- Лаврова Е.Л. Андрогиная природа любви в художественном мире Марины Цветаевой // Актуальні проблеми слов'янської філології: міжвузівський збірник наукових статей / М-во освіти і науки, молоді та спорту України; Нац. акад. наук України; Бердянський держ. пед. ун-т; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАНУ. – Бердянськ, 2013. – С. 70-82. – (Серія "Лінгвістика і літературознавство"; вип. 27, ч. 4)
- Манн Г. Речь о Золя в Праге // Манн Г. Полн. собр. соч.: в 8-ми т. Т. 8. – М., 1958.
- Меньшиков Г.Ф. Особенности творческого метода и стиля Гонкуров // Философские науки. – 1986. – № 4. – С. 16-21.
- Михайлюк Н. Типи фокалізації в англійському "романі про митця" кінця ХІХ - поч. ХХ ст. (за романом О. Вайльда "Портрет Доріана Грея", Р. Кіплінга "Світло згасло", Дж. Голсуорсі "Вілла Рубен", С. Моема "Місяць і шеляг") // Іноземна філологія / Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів, 2014. – Вип. 126, ч. 1. – С. 274-280.
- Ніколенко О.М. Від Флобера до Аполлінера. Французька література другої половини ХІХ-поч. ХХ ст. // Тема. – 2005. – № 3-4.
- Султанов Ю.І. «О капитан! Мой капитан! Сквозь бурю мы прошли...»: Поэзия У. Уитмена // Зарубіжна література в навчальних закладах. – 2000. – № 10. – с. 35-37.
- Потапова З.М. Натурализм. Эмиль Золя // История всемирной литературы: В 9 т. – Т. 7. – М., 1990. – С. 288-296.
- Поберезкина П.Ф. Вокруг Ахматовой / Полина Поберезкина. – Москва: Азбуковник, 2015. – 319, [1] с. – Указ. имен: с. 301-319. – Библиогр.: с. 235-300 и в подстроч. примеч.
- Полежаева Т.В. Принципы драматургии А.П. Чехова: целостно-системное прочтение // Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля: науковий

- журнал / Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля. – Дніпропетровськ, 2014. – С. 47-57. – (Серія "Філологічні науки" ; № 1 (7)).
- Пригодій, Сергій Михайлович. Фронтирний неоромантизм у літературі США : Різноманітність / Пригодій С. М.; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2010. — 230 с. : іл., табл. — Бібліогр. наприкінці глав.
- Соколова В. Коло та лабіринт як хронотопні параметри ранньої драматургії М. Метерлінка // Волинь філологічна: текст і контекст : збірник наукових праць / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Л. Українки, Ін-т філології та журналістики. – Луцьк, 2015. – Вип. 20 : Аналіз та інтерпретація тексту. – С. 263-273.
- Саенко В. Іван Франко і скандинавські літератури // Слово і час : науково-теоретичний журнал / Нац. акад. наук України, Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка. – Київ, 2016. – № 8 (668). – С. 43-53. – ISSN 0236-1477
- Скрипник Т. Дещо про адресата промови автора у вірші Дж.Р. Кіплінга "Якщо..." (J.R. Kipling "If...") // Всесвітня література в школах України : щомісячний науково-методичний журнал / М-во освіти і науки України ; Держ. інформаційно-виробниче підприємство "Вид-во "Педагогічна преса". – Київ, 2016. – № 11 (425), листопад. – С. 24-28
- Сімаковська А.С. Інфернальний простір оповідань Кіплінга // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка : збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів, 20-21 березня 2014 року / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, 2014. – Вип. 13, т. 3. – С. 16-17
- Степаненко М. Анна Ахматова. Київ. Україна // Всесвіт : журнал іноземної літератури : незалежний літературно-мистецький та громадсько-політичний журнал : спеціальний польський номер / ТОВ "Журнал "Всесвіт". – Київ, 2014. – № 7/8 (1027/1028). – С. 197-206.
- Тверитинова Т.И. Петербургский текст в творчестве А. Блока и В. Зоргенфрея / Т.И. Тверитинова // Wspolczesna komparatystyka w wymiarze hermeneutycznym. – Siedlce, 2011. – S. 73-76.
- Томбулатова І. Літературний маніфест: діалог постмодернізму та футуризму // Філологічні семінари / Київ. нац. ун-т ім.Тараса Шевченка, Б-ка Ін-ту філології. – Київ, 2015. – Вип. 18 : Постмодерні жанри: фікція чи полілог із традицією?. – С. 31-36.
- Тверитинова Т.И. Чехов и Б. Акунин: пастиш-сиквел «Чайка» / Т.И. Тверитинова // Język literatury i kultura Rosji w XXI wieku. Teoria i praktyka. – Kielce, 2011. – S. 355-360
- Тверитинова Т.И. Г.Флобер и Г. де Мопассан: лекарство от боваризма / Т.И. Тверитинова // Актуальні проблеми слов'янської філології. Серія: лінгвістика і літературознавство: міжвуз.зб.наук.статей; [гол.ред. В.А.Зарва]. – Бердянськ: БДПУ, 2013. – Вип. XXVII. – Част. 3. – С. 398-406.
- Фісун В. Генрік Ібсен та Володимир Винниченко як новатори європейської психологічної драми // Літературознавчі студії : збірник наукових праць / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т філол. – Київ, 2001. – [Вип. 1]. – С. 259-263.
- Франко І. Еміль Золя і його твори. Еміль Золя (життєпис) // Франко І.Я. Зібрання творів: У 50 т. – Т.26. – К., 1980.
- Чистяк Д.О. Функціонування міфопоетичної картини світу в ранній драматургії М. Метерлінка // Літературознавчі студії : збірник наукових праць / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т філол. – Київ, 2013. – Вип. 40, ч. 2. – С. 325-333
- Шахова К.О. Оскар Вайльд // Зарубіжна література, 2004. - № 6-7. – С.29-35.
- Halchuk Oksana. Poetic Parameters of the Polylogue of Ukrainian Lyrics of Late Modernism With the Antique Heritage // National Literatures and the Process of Cultural Globalization. – Volume II. – Shota Rustaveli Institute of Georgian Literature, 2014. – P. 317 – 330.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

до змістового модуля 2, 3

Основна:

- Американська література на рубежі ХХ-ХХІ ст. Матеріали ІІ Міжнародної конференції з літератури США. Київ, 24-26 вересня 2002 р. - К., 2004.
- Английская литература 1945-1980. - М., 1987.
- Андреев Л. Г. Современная литература Франции. 60-е годы. - М, 1977.
- Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. За ред. М. Зубрицької. - Львів, 2002.
- Балашова Т. В. Французская поэзия ХХ века. - М., 1982.
- Вікно в світ. (Література США). – 1999. - №№ 5-6.
- Вікно в світ. (Література Франції). – 1999. - № 1.
- Вікно в світ. (Література Німеччини). – 1999. - № 2.
- Денисова Т.Н. Історія американської літератури ХХ ст. - К., 2002.
- Денисова Т.Н. Історія американської літератури ХХ століття. - К., 2012.
- Джеймісон Ф. Постмодернізм, або Логіка культури пізнього капіталізму. - К., 2008.
- Днепров В. Д. Черты романа ХХ века. - М., -Л., 1965.
- Дроздовський Д. Постмодернізм помер. Хай живе пост-постмодернізм! // Літакцент. 17. 05. 2013.[Електронний ресурс] Режим доступу: <http://litakcent.com/2013/05/17/postmodernizm-pomer-haj-zhyve-post-postmodernizm/>
- Енциклопедія постмодернізму / За ред. Ч. Енквіста, В.Е. Тейлора / Пер. з англ. - Київ: Основи, 2003.
- Еремеев Л.А. Французский «новый роман». - К., 1974.
- Жантйева Д. Г. Английский роман ХХ века. - М., 1965.
- Зарубежная литература ХХ века: Учебник для вузов / Л.Г.Андреев, А.В.Каельский, Н.С.Павлова и др. Под ред. Л.Г. Андреева. 2-е изд.испр. и доп. – М.: Высшая школа, 2003.
- Затонский Д. Австрийская литература в ХХ столетии. - М., 1985.
- Затонский Д.В. Искусство романа и ХХ век. - М., 1973.
- Затонский Д. В. Модернизм и постмодернизм. Мысли об извечном коловращении изящных и неизящных искусств. - Харьков, 2000.
- Зонина Л. Тропы времени. Заметки об исканиях французских романистов (60-70-е гг.). - М., 1984.
- Ивашева В. В. Литература Великобритании ХХ века. - М., 1984.
- Ильин И. Постструктурализм. Деконструктивизм. Постмодернизм. - М., 1996.
- Ильин И.Постмодернизм от истоков до конца столетия: эволюция научного мифа. - М., 1998.
- Ковбасенко Ю. І. Література постмодернізму: По той бік різних боків. – 2004. [Електронний ресурс] Режим доступу: http://ae-lib.org.ua/texts/kovbasenko__postmodernism__ua.htm
- Косиков Г.К. От структурализма к постструктурализму. - М., 1998.
- Кутейщикова В. Н., Осповат Л.С. Новый латиноамериканский роман. - М., 1983.
- Література Англії ХХ ст / Під ред. К.О. Шахової. – К.: Либідь, 1993.
- Мамонтов С. П. Испаноязычная литература стран Латинской Америки. ХХ век. - М., 1983.
- Мотылева Т. Зарубежный роман сегодня. - М., 1986.
- Называть вещи своими именами. Программные выступления мастеров западно-европейской литературы ХХ века. - М., 1986.
- Наркирьер Ф. С. Французский роман наших дней. - М. 1980.
- Покальчук Ю.В. Сучасна латиноамериканська проза. - К., 1978.
- Давиденко Г. Історія новітньої зарубіжної літератури. – К.: ЦУЛ, 2007.
- Французская литература 1945-1990. - М., 1995.
- Художественное своеобразие литератур Латинской Америки. - М., 1976.

Додаткова:

- Бігун Б. «Останній світ» К. Рансмайра: звільнення від тексту чи непозбутність тексту? // Зарубіжна література. — 2000. — № 29 — 32. — С. 24—34.
- Бульвінська О. І. «Новий роман» Мілана Кундери: теорія і практика // Зарубіжна література в навч. закладах. — 2003. — № 11. — С. 28—35.
- Бульвінська О. І. Перший письменник третього тисячоліття, або Милорад Павич і гіпертекст // Зарубіжна література. — 2003. — № 5. — С. 35—40.
- Висоцька Н.О. Єдність множинного. Американська література к.ХХ –поч.ХХІ ст. у контексті культурного плюралізму. - К.: ВЦ КНЛУ, 2010.
- Внутренняя сторона света (Проза М. Павича) // Вопросы литературы. — 2003. — № 11—12.
- Грищенко Л. «Від історії людства до історії духовності». Матеріали до вивчення роману Г. Г. Маркеса «Сто років самотності» // Всесвітня література та культура. — 2001. — № 5. — С. 41 — 44.
- Денисова Т. Н. Плугані стежки Дж. Апдайка // Всесвіт. — 1973. — № 10. — С. 53—58.
- Денисова Т. Н. Проза Дж. Апдайка // Всесвіт. — 1967. — № 7. — С. 30—32.
- Денисова Т. Н. Роман і романісти США ХХ ст. — К., 1990. — С. 80—86.
- Дітькова С.Ю. Приречені на самотність. До вивчення роману Г. Гарсія Маркеса «Сто років самотності» // Всесвітня література та культура. — 2005. — № 9. — С. 13—18.
- Дроздовський Д. Література й візуальне мистецтво епохи мета модернізму: трансгресія, транс міграція, транзитивність // [Електронний ресурс] Режим доступу: http://www.mari.kiev.ua/Konf_MARI_03_2013.pdf
- Зарубіжна література ХХ століття // За ред. М. І. Борецького. — Львів, 2000.
- Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник. У 2 т. / За ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. — Тернопіль: Навч. кн. — Богдан, 2005.
- Кабкова О. Істинність магічного простору мистецтва (за романом Дж. Фаулза «Маг») // Всесвіт. — 2006. — № 11 — 12. — С. 52—54.
- Кабкова О.В. Коли відлітають ангели... (Проблемний аналіз новели Г. Г. Маркеса «Стариган з крилами») // Всесвітня література. — 1998. — № 12. — С. 15—17.
- Квіт С. Борхес, що косить галявинки // Зарубіжна література. — 2002. — № 20. — С. 5.
- Киченко О. Міфологічний простір постмодерністського роману: «Маг» Дж. Фаулза у контексті традицій // Всесвіт. — 2003. — № 5 — 6. — С. 5—8.
- Киченко О. Європейський постмодернізм: витоки і сучасна літературна традиція. — Всесвіт. — 2004. — № 5 — 6. — С. 24—26.
- Круглий стол «Феномен Джуліана Барнса»: Е. Тарасова, М. Табак, Д. Бондарчук, С. Фрумкіна, М. Горбачёва, А. Романова // Иностранная литература. — 2002. — № 7.
- Літературознавчий словник-довідник / Гром'як Р. Т., Ковалів Ю. І. та ін. — К.: ВЦ «Академія», 1997.
- Лучук І. Прогноз на минуле, чи спогади про майбутнє (рецензія на «Зоряну мантию») // Дзеркало тижня. — 2002. — 4 — 20 грудня.
- Мазур І. «Над нашим потоком гріхів та блукань...». За оповіданням Г. Г. Маркеса «Стариган з крилами» // Зарубіжна література. — 2005. — № 10 (410). — С. 14.
- Мендельсон М. О. Роман США сьогодні. — М., 1977. — 237 с.
- Михальская Н. П., Аникин Т. В. Английский роман 20 века. — Москва, 1982.
- Млечина І. Художній світ Гюнтера Грасса. — Вікно у світ. — 1999. — № 5 — 6. — С. 154—161.
- Морозова Т. Л. Образ молодого человека в литературе США — М., 1969. — 168 с.
- Мулярчик А. Кролик Енгстром — 30 лет испытаний // Всесвіт. — 1991. — № 12. — С. 17—19.
- Мулярчик А. С. Спор идёт о человеке: о литературе США второй половины ХХ в. — М., 1986. — 201 с.
- Наливайко Д. Шляхи Г. Гессе // Всесвіт. — 1977. — № 5. — С. 27—30.

- Нев'ярович Н. Ю. Основні риси поетики «магічного реалізму» (На матеріалі оповідання Г. Г. Маркеса «Стариган з крилами») // Всесвітня література. — 2006. — № 6. — С. 4—7.
- Ненько І. Я. Відображаючи життя як хаос... (Про зумовленість ідейного змісту та поетики роману К. Рансмайра «Останній світ» постмодерністською світоглядною позицією його автора) // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. — 2002. — № 5 — 6. — С. 109.
- Ніколаєва О. О. Сильові доміанти бароко в постмодерністському романі М.Павича «Хозарський словник». Спроба його стильового аналізу // Всесвітня література. — 2005. — № 1. — С. 44—47.
- Павлова Н.С. Що таке театр «абсурду»? — М., 1968.
- Палій О. Проблема самоідентифікації людини в оповіданнях Мілана Кундери // Літературознавчі обрії. Праці молодих учених. Вип. 4. — К., 2003. — С. 277—281.
- Письменники Латинської Америки про літературу. — М.: Веселка, 1982. — 140 с.
- Покальчук Ю. Магічний світ Хуліо Кортасара // Всесвіт. — 1981. — № 6. — С. 21—24.
- Покальчук Ю. Сучасна латиноамериканська проза. — К., 1978. — 210 с.
- Помаранська О. Італо Кальвіно: біо-бібліографічний нарис // Всесвіт. — 2002. — № 11 — 12. — С. 32—33.
- Проза писателів Латинської Америки. — М., 2003. — С. 437—651.
- Руднев В. Словарь культуры XX века: <http://www.philosophy.ru/edu/ref/rudnev/index.html>
- Скобельская О. И. Сон в зеркальном лабиринте Борхеса // Зарубіжна література в середніх навчальних закладах України. — 2006. — № 2. — С. 48—54.
- Стамат Т. Постмодернізм у школі // Зарубіжна література. — 2004. — № 16. — С. 16—20.
- Стамат Т. В. Метаморфози як вихід з хаосу буття. Спроба інтерпретації роману Крістофа Рансмайра «Останній світ» // Всесвітня література та культура. — 2003. — № 12. — С. 17.
- Степанов Г. В. Поучительный эксперимент Х. Л. Борхеса // Степанов Г. В. Язык. Литература. Поэтика. — М., 1988. — С. 154—159.
- Урнов М. Айрис Мердок: Литература и мистификация // Вопросы литературы. — 1984. — № 11. — С. 27.
- Фуэнтес К. Новый латиноамериканский роман // Писатели Латинской Америки о литературе. — М., 1982.
- Хулио Кортасар: краткая летопись жизни и творчества // Иностранная литература. — 2001. — № 4. — С. 23—30.
- Цофнас А. Дивлячись на пейзаж, намальований чаєм // Філософська думка. — 2001. — № 5.
- Шахова К. О. П'ять німецьких лауреатів Нобелівської премії з літератури: Г. Гауптман, Т. Манн, Г. Гессе, Г. Белль, Г. Грасс: Посібник. — К.: Юніверс, 2001.
- Шерлаимова С. Философия жизни по Милану Кундере (французские романы чешского писателя) // Вопросы литературы. — 1998. — № 1. — С. 244.